

תעודת זהות ודרכון

לפניכם הערך "תעודת זהות" מלקסיקון למונחי אזרחות; תצלומים של תעודת זהות ושל העמודים הראשיים בדרכון.

תְּעוּדַת זְהוּת

תאריכי לידתם ומינם של הילדים עד גיל 18; המען.

אין לרשום בתעודת הזהות פרטי רישום או פרטים אחרים, אלא אם כן קביעתו של שר הפנים לעניין זה קיבלה את אישורה של ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת. אין לרשום דבר נוסף בתעודת הזהות מעבר לתוכנה כפי שנקבע בחוק, אלא על פי הוראה שבחוק או בתקנות שמתקין שר הפנים.

על פי חוק החזקת תעודת זהות והצגתה, חייב תושב ישראל שמלאו לו 16 שנים לשאת עמו תמיד את תעודת הזהות שלו ולהציגה לפני מי שמוסמך לדרוש ממנו זאת: שוטר, איש כוחות הביטחון, נציג הרשות המקומית וכדומה. החוק מטיל עונש מאסר על מי שמציג לזיהויו תעודת זהות של אדם אחר כאילו היא שלו. כמו כן מטיל החוק עונש מאסר על מי שעושה אחת מאלה: מוסר את תעודת הזהות שלו או חלק ממנה לאדם אחר למטרה בלתי חוקית; משנה, מתקן, מוסיף, או מוחק שלא כדין רישום בתעודת זהות; משמיד במזיד תעודה או חלק ממנה.

תוקפה של התעודה אינו מוגבל בזמן. שר הפנים מוסמך להורות על החלפת תעודה שבידי תושב כאשר התעודה בלוייה או מסיבה אחרת. השר גם מוסמך להורות על הנפקת תעודות חדשות לציבור ועל החלפת הקיימות. ללא תעודת זהות אין אפשרות לבעל זכות בחירה בישראל להשתתף בבחירות לכנסת או לרשויות המקומיות. ראה: מרשם האוכלוסין.

מסמך רשמי הניתן לכל תושב במדינה לאישור כי נושאו הוא מי שרשום בו.

תעודת הזהות שמנפיקה מדינה לתושביה עשויה להיות בצורת פנקס, לוח מחומר פלסטי או דף נייר. התעודה דרושה הן למדינה והן לתושב. למדינה דרושה התעודה, בין היתר, לצורכי פיקוח שלטוני ורישום סטטיסטי. לתושב דרושה התעודה לצורכי זיהוי עצמו במקרי הצורך וקבלת זכויות שהמדינה מעניקה על יסוד זיהוי זה. ואולם, בעצם הנפקת התעודה יש משום הידוק הקשר בין המדינה לבין תושביה. במדינות רבות אי אפשר להצביע ללא הצגת תעודת זהות.

יש להבדיל תעודת זהות מדרכון – תעודה שמעניקה הממשלה לאזרח שלה, המקנה לו זכות לצאת מן המדינה ולשוב אליה והמעידה בחוץ לארץ על השתייכותו לאותה המדינה.

ישראל: כל תושב ישראלי שמלאו לו 16 שנים חייב לקבל מפקיד רישום במשרד הפנים תעודת זהות. פרטי הרישום הנכללים בתעודה נקבעו על ידי שר הפנים באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת. התעודה מכילה את הפרטים האלה: מספר הזהות; שם המשפחה; השם הפרטי; שמות ההורים; תאריך הלידה ומקומה; המין; הלאום. בספח לתעודה נרשמים הפרטים האלה: שם המשפחה הקודם; השם הפרטי הקודם; המצב האישי (רווק, נשוי, גרוש או אלמן); שם בן הזוג; מספר הזהות של בן הזוג; המספר האישי בצה"ל; שמותיהם,

¹ ש, ש' אריאל, לקסיקון אזרחות, הוצאת דביר תשמ"ט

שאלות הבנה [איתור מידע - 1-4; פרשנות והיסק - 5, 6]

1. א. מה המשותף לדרכון ולתעודת זהות? כתבו את הדברים המהותיים המשותפים.
 - ב. ציינו בטבלה הבדלים בין תעודת זהות ובין דרכון על פי הערך מן הלקסיקון ועל פי תצלומי המסמכים. הוסיפו שני תבחינים משלכם.
- ראו גם שאלה 7 להלן.

תבחינים	תעודת זהות	דרכון
פרטי רישום		
נסיבות השימוש (לאילו צרכים ובאילו מצבים המסמך משמש)		
.....		
.....		

2. מה תפקידו של כל אחד מן הגופים או האישים שלהלן בנוגע לתעודת זהות?
משרד הפנים / שר הפנים / ועדת החוקה, חוק ומשפט / איש כוחות הביטחון.
3. מה תפקיד המילים "ראה: מרשם האוכלוסין" הבאות בסוף הערך "תעודת זהות" בלקסיקון?
4. ציינו על פי הלקסיקון שלושה פרטים בקשר לתעודת זהות החלים בישראל ואינם חלים בהכרח במדינות אחרות.
5. למה אי אפשר להשתתף בבחירות ללא תעודת זהות (הפסקה האחרונה)?
6. העלו סיבה אחת משלכם להטלת עונש מאסר בגין כל אחת מן הפעולות האלה:
 - (א) מסירת תעודת זהות לאחר;
 - (ב) שינוי פרטים בתעודת זהות;
 - (ג) השמדת תעודת זהות;
 - (ד) שימוש בתעודת זהות של אחר.

הבעה

7. על סמך שאלה 1 כתבו השוואה בין תעודת זהות ובין דרכון בהיקף של שתיים-שלוש פסקות.
8. הכינו "תעודת זהות" אישית, שיהיו בה פרטים שאינם כלולים בתעודת הזהות הרשמית, כגון תכונות ותחביבים, דברים שאתם אוהבים ושונאים, שאיפות, רגעים מיוחדים ועוד. תוכלו לערוך את "תעודת הזהות" כטופס, כשאלות ותשובות, ואף כטקסט רציף.